

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למחלוקת

הארי החי

פנימים נפלאים מתורתו של

המהרש"א זינצין

הגאון הביאריה לייב צינצין זי"ע מפלאצק

מכון לחוצאה חדשה ומפוארת
של ספרי מהרש"א זינצין זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

גיליון שכ"ד, פרשת קרח תשפ"ה

מדוע הוזכר הייחוס לראובן?

וַיִּקַּח קִרְחָן בֶּן יִצְחָר בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וָאֶבְיָרִים בְּנֵי אֱלִיָּאָב
וְאֹחַן בֶּן פִּלֶּת בְּנֵי רְאוּבֵן (טז, א).

מדוע הוזכר הייחוס לראובן?

ומבאר רבינו בספרו מלא העומר:

ראובן היה הבכור והיה ראוי לכהונה ומלכות, אלא שנדחה מכיון שבגלל יצועי אביו, וכפי שאמר יעקב אבינו (בראשית מט, ג): "יָתֵר שְׁאֵת וְיָתֵר עֵז". ואף שאמר בגמרא (שבת נה, ב): "כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה", סוף סוף היתה עליו טענה שבעטיה איבד את הכהונה והמלכות.

והנה חז"ל דרשו (סנהדרין יח, א) על הפסוק (להלן ד) "וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו", שחשדוהו בעבירה. וזו היתה טענתם כלפיו: הרי אנו בני ראובן אשר נדחה מהכהונה והמלכות בשל פגם כלשהו במעשיו, ואם כן גם אתם אינכם ראויים לכהונה ומלכות בשל מעשיכם.

מדוע לא התרגש מלאך המות מהקטורת עד שבא

משה רבינו ע"ה

וַיִּשָּׁב אֶהָרֹן אֶל מֹשֶׁה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמַּגֵּפָה נִצְעָצָה (יז, טו). וברש"י - אחז את המלאך והעמידו על כרחו א"ל המלאך הנח לי לעשות שליחותי א"ל משה צוני לעכב על ידך א"ל אני שלוחו של מקום ואתה שלוחו של משה א"ל אין משה אומר כלום מלבו אלא מפי הגבורה אם אין אתה מאמין הרי הקב"ה ומשה אל פתח אהל מועד בא עמי ושאל וזהו שנאמר וישב אהרן אל משה.

צריך להבין, הרי לעיל (פסוק יא) על דברי משה לאהרן: "קח את המחתה... ושים קטורת... וכפר עליהם", אומר רש"י: "רו זה מסר לו מלאך המות כשעלה לרקיע שהקטורת עוצר המגפה".

הרי שמלאך המוות גילה לו רו זה, והכיצד זה ניסה מלאך המוות למנוע ממנו מלעצור את המגפה על ידי הקטורת?

מיישב רבינו ב"מלא העומר":

אכן אמת הדבר שהקטורת מסוגלת לעצור את המגפה, אמנם כל זה בתנאי שתיעשה לפי גדרי ההלכה, אך אם עושים שלא על פי ההלכה, הקטורת עצמה הופכת לסם המוות לקללה ולא לברכה.

והנה קטורת זו שיעשה אהרן מחוץ למשכן, והרי יש בעשייתה חיוב כרת, ולכן לא התפעל מלאך המוות מהקטורת ולא רצה להפסיק את הנגף. רק לאחר שהובא אל משה ונדע לו כי 'הוראת שעה' מיוחדת היתה כאן, נמצא שהקטורת אכן נעשתה על פי ההלכה, רק אז פעלה הקטורת את פעולתה - "ותעצר המגיפה".

מלא העומר

מדוע כאן הניח משה את המטה ובמקום הניח אהרן

וַיִּנַּח מֹשֶׁה אֶת הַמִּטָּה לִפְנֵי ה' בְּאֹהֶל הָעֵדוּת (יז, כב).

הנה גבי צנצנת המן כתיב (שמות טז, לג) "ויאמר משה אל אהרן קח צנצנת וגו' כאשר צוה ה' אל משה ויניח אהרן". ולכאורה הלא הציווי היה אל משה, ומדוע אפוא לא נתן משה בעצמו אלא אמר לאהרן שיניח? ועוד קשה מאי שנא מהכא שמושה הניח בעצמו את המטות?

אלא, המן שירד להם לישראל בזכות משה - ירד. ומפני גודל ענוותנותו לא הניחו משה בעצמו אלא ציוה לאהרן שיניחו כדי שלא יהיה נראה כמתפאר על המן שירד בזכותו. אבל כאן גבי המטות שהניחם לאות כי ה' בחר באהרן אשר שמו כתוב עליו, בזה שפיר יכול היה משה להיות המניח.

מלא העומר

על דרך הדרוש

קרח לא ידע שהוא עצמו הקופת שרצים של נכדו - שמואל הנביא

ששקול נגד משה ואהרן וכ"ד משמרות כו', אמר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד מבני ואני אדום, ולא ראה יפה, שבניו עשו תשובה, ומשה היה רואה. ואינו מובן, בשביל שהגדולה עתידה לעמוד מבניו, ערב לבו לחלוק עם משה.

אך יובן לפי מה שכתבתי, כיון ששמואל היה שקול כמשה ואהרן, וכל הגדולה עתידה להיות ממנו, אם כן בהכרח צריך להיות קצת פסול במשפחה, כמו במשה ואהרן שהיה עליהם קצת לעז שבאו מדודתם, ואחר שקרח חשב את עצמו לצדיק, שאם לא היה נחלק על משה לא היה נאחז בצד הרע, לזאת שפט בשכלו הנפסד שלסיבת שמשה ואהרן קרובים אליו, יספיק לו גם זה שיהיה לו כמו פגם במשפחה, ולזאת ערב לבו לחלוק עליהם. אבל באמת אין פסול ושורש קליפה כמו קרח, שורש קין, קינא דמסאבותא, ונתקיים בזרעו 'מי יתן טהור מטמא'.

קומץ המנחה - פרשת חוקת

רַב לָכֶם פִּי כָל הָעֵדָה כָּלֶם קְדוֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה' וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קֹהֶל ה' (טז, ג).

שמעתי מהרב מוהר"ר אריה לייב אב"ד דק"ק בריסק, מה שכתוב 'רב לכם כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו כו', כי אמרו חז"ל (יומא כב, ב) אין מעמידין פרנס על הציבור אלא אם כן קופה של שרצים תלויה מאחוריו, שאם תזוז דעתו אומרים לו חזור לאחוריו. והנה משה רבינו ע"ה, הנה אביו נשא דודתו, שהיה קצת לעז, דבר שעתידיה תורה לאסור. ולזה אמר קרח 'רב לכם', כי סיבת גדולתכם הוא לפי 'שכל העדה כולם קדושים', ואילו בכך יש קצת הרהור שאתם באתם מדבר שעתידיה תורה לאסור, ועל כרחך עיקר הכוונה היא שלא תתגאו, ומדוע תתנשאו על קהל ה'.

ועם זה אמרתי לפרש מה שפירש רש"י: וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שמואל עומד ממנו

פניני המהרא"ל על פרקי אבות

- פרק ד' -

מדוע הוצרכו לנס של משתחוים רווחים

עומדים צפופים ומשתחוים רווחים (פ"ה, מ"ה). וכדי שלא ישמעו האחד את וידו של חברו, ולכן ניצבו בריחוק ארבע אמות זה מזה. יש מקום לשאלה, מדוע היו צריכים רווח של ארבע אמות בין האחד לרעהו? הלא הוידוי הוא בתפילת הלחש ואין האחד שומע את רעהו גם אם יעמדו צפופים. ויש להשיב, על פי שמבואר במדרש כי 'תפלה בארץ בקול רם ובחוזק לארץ בלחש', וסיבת החילוק היא משום שמבואר בגמרא שהמגביה קולו בתפילה הרי הוא מקטני אמנה, היות שנראה שהוא מתפלל בקול כי בלחש לא ישמעוהו. אמנם בארץ ישראל שהיא מקום השכינה, אין תפילה בקול מורה על חשש פן לא ישמע ה', ולכן אפשר להתפלל בקול. יתכן שגם במקדש היו רגילים להתפלל ולהתוודות לפני ה' בקול ולכן היה צורך בנס של 'משתחוים רווחים' כדי שלא ישמע כל אחד את וידו חברו.

רצה הקב"ה לנצח את עזותם של ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות

עז פנים לגיהנם ובושת פנים לגן עדן, יהי רצון שתבנה עירך וכו'. (פ"ה, מ"כ). יש להבין מה הקשר בין עז פנים לגיהנם ובושת פנים לגן עדן, לבין המשך המשנה יהי רצון שתבנה עירך? אך יש לבאר על פי הגמרא האומרת כי לומדים מהפסוק (דברי הימים ב טז, טו) 'דָּבָר צָהָה לְאַלְפֵי דֹר', שמתחילה היתה אמורה התורה להינתן רק כעבור אלף דורות מאז נברא העולם, אלא שראה הקב"ה שאין העולם מתקיים בלא תורה, ולכן נתנה לאחר עשרים ושש דורות. ואותם תתקע"ד (974-) דורות שהיו אמורים להיות מבריות העולם עד מתן תורה נאמר עליהם הפסוק (איוב כב, טז) 'אֲשֶׁר קָמְטוּ וְלֹא יָעִת', כלומר שה' קימטם ושתלם בכל דור. אותם אנשים שהיו ראויים להיות בתתקע"ד הדורות ש'קומטו' הם עזי הפנים שבדור, והיה הכרח לשותלם בכל דור, כי אם יהיו כולם בדור אחד

(כלומר בבת אחת), העולם לא יוכל להתקיים בפניהם לרוב עזותם. היות שלקראת ביאת המשיח - 'עקבתא דמשיחא' ירדו כל הנשמות שעדיין לא ירדו לעולם, הרי שיבואו לעולם גם כל אותם עזי נפש מאותם תתקע"ד דורות, ולכן נאמר במשנה כי בעקבתא דמשיחא חוצפה יסגא. אך יש לחשוש שאם כך איך אפשר לבקש על בנין בית המקדש, הרי בדור שלפני כן יבואו כל כך הרבה עזי פנים עד שהעולם לא יוכל להתקיים מחמתם? והתשובה היא על פי מאמר חז"ל המפורסם 'רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות', ויש מפרשים את המאמר הזה, על פי המבואר בגמרא 'אלמלא ניתנה תורה לישראל לא היתה שום תומה ולשון מתקיימת מפניהם' מחמת שהם עזים שבכל האומות, אלא שהתורה מחלישה את עזותם. ולפי זה רצה לזכות פירושו רצה לנצח, כלומר רצה הקב"ה לנצח את עזותם של ישראל לפיכך הרבה להם תורה שהיא מחלישה את העזות. על פי כל זה מתבארת משנתנו, כי התנא אמר **עז פנים לגיהנם** היות שעזות פנים היא מידה גרועה. אף על פי כן, אנו מבקשים **שיבנה המקדש במהרה בימינו**.

אך אם תשאל, שמא עדיין נשארו רבים מאותם תתקע"ד דורות שעדיין לא באו לעולם, ויצטרכו לרדת עתה לעולם לפני בנין המקדש, והיות שהם עזי פנים לא יהיה קיום לעולם. לכך אנו מבקשים ותן חלקנו בתורתך, שהעזות שלנו תוחלש על ידי התורה.

בענייני מצוה - האדם מקבל שכר גם על המחשבה הטובה

לפום צערא אגרא. (פ"ה, כב). בענייני מצוה האדם מקבל שכר גם על המחשבה הטובה, וגם על העמל והצער כמאמר התנא 'לפום צערא אגרא', ועל כל פעולה הנעשית לשם שמים האדם מקבל שכר, גם אם עשה פעולות שאינן מצוות ממש. שונה הדבר כשאדם מתעסק בשאר הבלי העולם, אז אינו מקבל שכר לפי היגיעה והצער, ובדאי שלא על המחשבה. זהו ביאור הפסוק (קהלת ב, כב) 'כִּי מִה הָיָה לְאָדָם כָּל עֲמָלוֹ וְיִבְרָעוֹן לְבָבוֹ'. אין לאדם הויה - כלומר קנין פרטי לעצמו בכל עניני העולם, לא על עמלו הרב ולא על מחשבתו הטובה.

פניני ישועות

בשורת התאומות

מתוך ידיעה והבטחה שיהיה למליץ לכל המשתדלים בהדפסת ספריו. הם קיוו מעומק לבם, כי בזכות שותפותם במפעל הקודש, ייפקדו בזרע של קיימא בקרוב ובניקל. ואכן, הפלא קרה. ההבטחה פעלה את פעולתה. כשנה לאחר שהחלו את שותפותם. בשעה טובה ומוצלחת נולדו להם תאומות מקסימות למזל טוב! והשמחה הציפה את הבית כולו. י.פ. הנרגש מיהר להתקשר למכון, קולו מלא שמחה והודיה. הוא בישר על הנס הגלוי והישועה העצומה שזכו לה. הם הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו. שוב הוכח כי ההבטחה הגדולה של הצדיק המהרא"ל צינץ זי"ע פועלת בכל המישורים, והיא מחוללת פלאים בכל תחום שהוא.

הטלפון במשרדי המכון צלצל, ומעבר לקו נשמע קול נרגש של הרב י.פ. מהדרום. ברוך השם, קולות שמחה אינם מחזה נדיר במשרדי המכון, אולם כאשר קולו של י.פ. החל לספר את אשר אירע, הבינו כולם שקרה משהו מיוחד. הוא ונוות ביתו ציפו לזרע של קיימא במשך שנים ארוכות. תקופה קשה של ציפייה ותפילות, בה עשו כבר את כל הסגולות, אך משום מה, הישועה בוששה מלבוא. "אין צורך להאריך ולתאר את הצער", ניתן היה לדמיון את הלילות הרטובים מדמעות והמתח שריחף בחלל הבית. יום אחד, מתוך ייאוש ותקווה, נזכר י.פ. בהבטחה הגדולה של הצדיק המהרא"ל צינץ זי"ע. הוא שמע על הסגולה המופלאה והחליט יחד עם רעייתו לקבל על עצמם להיות "שותפים קבועים" בהדפסת ספרי רבינו המהרא"ל צינץ בהוראת קבע מכובדת. זאת,

ניתן להזמין חנם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו
08-864-89-89